

Dosarul nr. 2ra-817/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. V.Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N.Budăi, I.Țurcan, I.Muruianu)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Valeriu Chicu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Chicu împotriva lui Valeriu Chicu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului s.Botanica, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea locului de trai al copiilor și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Valeriu Chicu și a fost menținută hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 8 septembrie 2016, Svetlana Chicu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Chicu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului s.Botanica, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea locului de trai al copiilor și încasarea pensiei de întreținere.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că se află în căsătorie cu pârâtul Valeriu Chicu din 10 iunie 2004. Din relațiile de căsătorie au rezultat trei copii: fiul Victor Chicu, născut la xxxx și fiicele Valeria Chicu născută la xxxx și Virginia Chicu născută la xxxx.

A invocat că, timp îndelungat, din cauza neînțelegerilor apărute pe fonul incompatibilității caracterelor, lipsa stimei și ajutorului reciproc la îndeplinirea obligațiilor de întreținere a familiei, de îngrijire și educație a copiilor, familia s-a destramat, iar încercările de a aplană conflictele, nu au dat rezultate, pârâtul devenind agresiv și violent față de familie.

Reclamanta a mai indicat că chiar de la începutul relațiilor, pârâtul a aplicat violență fizică, lovind-o cu pumnii, numind-o cu cuvinte necenzurate și provocând scandaluri în prezența copiilor minori, iar din cauza comportamentului agresiv, a dorit de mai multe ori să plece, însă îi era frică.

A specificat că la 22 iunie 2016 nemaisuportând actele de violență, împreună cu copiii au părăsit domiciliul, solicitând ajutor instituției care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Conform raportului de evaluare psihologică din 27 iunie 2016, în privința reclamantei s-a concluzionat starea psihoemoțională acută, ca rezultat al fricii și tensiunii psihoemoționale cronice și expunerii îndelungate la maltratarea fizică, emoțională din partea soțului violent. Starea acesteia este marcată prin dezorientare, comportament submisiv, frică față de soț și teamă pentru viața și sănătatea copiilor. Menținerea situației de violență prezintă un pericol sporit pentru viața și siguranța reclamantei. S-a recomandat: aplicarea măsurilor de protecție a beneficiarei și a tuturor copiilor acesteia, care să-i asigure un mediu securizat și izoarea soțului violent. Ședințe de psihoterapie, pentru restabilirea emoțională a beneficiarei. Monitorizarea respectării stricte a ordonanței de protecție de către soț, luând în considerație factorii agravanți și comportamentul violent al soțului.

Conform raportului de evaluare psihologică din 27 iunie 2016 întocmit în privința copiilor minori: Victor Chicu, Valeria Chicu, și Virginia Chicu s-a concluzionat stresul cronic provocat de scenele de violență care pot evolua tulburări de personalitate și tendințe spre comportament victimizat, agresivitate și autoagresivitate, în special la băiat, care a fost puternic influențat negativ de către tatăl său, dar și distorsionarea imaginii parentale, agravată de atitudinea deosebit de violentă și peiorativă a tatălui față de mama copiilor. Ulterior, copiii riscă să perceapă violența ca o normă socială personală în comunicare și perceperea lumii. S-a recomandat aplicarea măsurilor de protecție a mamei și a copiilor care să le asigure un mediu securizat și izolarea acestora de tatăl violent, stabilirea ședințelor de terapie pentru mamă și copii în scopul ameliorării stării afective și reabilitatea emoțională, monitorizarea respectării stricte a ordonanței de protecție de către tată, luând în considerație factorii agravanți și comportamentul extrem de violent al acestuia.

Prin încheierea din 29 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău a fost emisă ordonanță de protecție a victimelor violenței în familie în favoarea Svetlanei Chicu și a copiilor minori.

Svetlana Chicu a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu pârâtul Valeriu Chicu la 10 iunie 2004 înregistrată sub nr. 13 la Primăria comunei Ermoclia, r-nul Ștefan Vodă, stabilirea domiciliului copiilor minori, Victor Chicu născut la xxxx, Valeria Chicu născută la xxxx și Virginia Chicu născută la xxxx cu mama, precum și încasarea din contul pârâtului Valeriu Chicu în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori în cuantum de 3200 lei/lunar.

Prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Chicu a fost admisă parțial,

fiind desfăcută căsătoria încheiată între Svetlana Chicu și Valeriu Chicu, înregistrată la 10 iunie 2004 sub nr. 13. A fost stabilit domiciliul copiilor minori, Victor Chicu născut la xxxx, Valeria Chicu născută la xxxx și Virginia Chicu născută la xxxx cu mama Svetlana Chicu. S-a încasat din contul lui Valeriu Chicu în beneficiul Svetlanei Chicu pensia alimentară pentru întreținerea copiilor minori, Victor Chicu născut la xxxx în mărime de 1067 lei/lunar, începând cu 8 septembrie 2016 (data adresării în instanța de judecată cu prezenta acțiune) până la 1 decembrie 2016 (data plecării copilului cu traiul cu tata) și de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri judecătorești până la atingerea majoratului de către copil și pentru Valeria Chicu născută la xxxx și Virginia Chicu născută la xxxx în mărime a câte 1067 lei/lunar, începând cu 8 septembrie 2016 și până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat din contul lui Valeriu Chicu în beneficiul statului suma de 1292,36 lei cu titlu de taxă de stat. Lui Valeriu Chicu i s-a explicat obligația de a executa benevol hotărârea judecătorească, în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere, în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului, iar în partea ce ține de încasarea taxei de stat – 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar, se va dispune executarea silită, cu toate consecințele.

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la 15 iunie 2018 și, respectiv la 29 iunie 2018, Valeriu Chicu și Svetlana Chicu au depus apeluri separate, Valeriu Chicu solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii. La rândul său, Svetlana Chicu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins demersul Svetlanei Chicu cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și dispusă încetarea procedurii de apel pornită în baza cererii de apel declarate de Svetlana Chicu, deoarece apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

Prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valeriu Chicu și a fost menținută hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au constatat că relațiile între părțile din litigiu sunt destrămate, iar viața de familie între ei a eșuat, astfel căsătoria poartă doar un caracter formal și nu mai poate fi menținută, cu atât mai mult că reclamanta nu dorește păstrarea familiei, motiv pentru care s-a impus necesitatea admiterii acțiunii în partea capătului de cerere cu privire la desfacerea căsătoriei a părților din litigiu.

Cu referire la pretenția invocată de Svetlana Chicu în acțiune cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu dânsa, instanțele de judecată au constatat că din comportamentul pârâtului Valeriu Chicu, explicațiile acestuia și înscrisurile anexate la dosar, rezultă că aceasta manifestă un comportament agresiv și violent față de copii minori, fapt confirmat prin raportul de evaluare

psihologică din 27 iunie 2016. Respectiv, acționând în interesul major al copiilor minori, luând în considerare vârsta acestora, starea emoțional-psihologică evaluată a copiilor, atașamentul față de mama, precum și faptul că, Svetlana Chicu dispune de toate calitățile și condițiile necesare pentru a garanta copiilor minori un mediu de trai corespunzător drepturilor și intereselor acestora, instanțele de judecată au considerat rezonabil de a stabili locul de trai al acestora la domiciliul mamei.

Or, copiii minori sunt atașați de mamă, iar despărțirea acestora de mama ar avea un impact psihologic puternic și negativ asupra copiilor, ceea ce este inadmisibil. Circumstanțele respective în plus justifică, că în prezenta speță stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama Svetlana Chicu este în interesul suprem al lor.

Instanțele de judecată la stabilirea locului de trai al copiilor cu mama au luat opiniile copiilor Virginia și Valeria, care în cadrul ședinței au pledat pentru ca să fie cu mama lor; inclusiv și a copilului Victor, va reține că pârâtul a avut un comportamentul de rea-credință în exercitarea drepturilor sale procedurale. Or, cu precăderea faptului că nu execută ordonanța de protecție, prin ce a dat de înțeles fiului său, că o hotărâre judecătorească poate să nu fie executată, și astfel induce copilului o cultură anti-drept, și admițând ca copilul Victor să locuiască cu el, la cererea instanței de a asigura prezența copilului pentru a-i fi ascultată opinia, acesta nu a asigurat prezența copilului, neprezentându-se nici el, chiar dacă avocatul a fost prezent la ședință, iar instanța a asigurat prezența unui pedagog pentru a asista copilul la audieri.

Referitor la capătul de cerere invocat de Svetlana Chicu în acțiune cu privire la încasarea pensiei de întreținere, aceasta a fost admisă parțial, instanța de fond constatând că din considerentul că Valeriu Chicu nu este angajat oficial în câmpul muncii, nu are la întreținerea sa alte persoane înafară de copiii săi și are venituri neregulate, este apt de muncă, este abil pentru obținerea unor venituri necesare pentru întreținerea sa și a copiilor săi, la caz, urmează de a încasa din contul lui Valeriu Chicu în beneficiul reclamantei pensia pentru întreținerea copiilor minori într-o sumă bănească fixă în mărime a câte 1067 lei/lunar pentru fiecare copil, sumă care în opinia instanței de judecată a fost considerată una rezonabilă, echitabilă și oportună, confirmată prin probele anexate la materialele cauzei.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 15 ianuarie 2019, Valeriu Chicu le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de apel anexată la dosar, suplimentar invocându-se că copilul minor, Victor Chicu născut la xxxx locuiește cu dânsul, prin urmare, instanțele de judecată greșit au încasat din contul său în beneficiul reclamantei pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor. Plus la aceasta, instanța de apel a interpretat greșit art. 63 din Codul familiei.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a acțiunii (f.d.79-82,vol.II).

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 noiembrie 2018 (f.d.60,vol.II). Astfel, recursul declarat la 15 ianuarie 2019 (f.d.79,vol.II) este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Valeriu Chicu în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Valeriu Chicu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Valeriu Chicu.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Valeriu Chicu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva